

P.Z. br. 921

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-03/20-01/61

URBROJ: 65-20-02

Zagreb, 9. travnja 2020.

Hs**NP*022-03/20-01/61*65-20-02**Hs

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članaka 178. i 192. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti, s Konačnim prijedlogom zakona*, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijela Vlada Republike Hrvatske, aktom od 9. travnja 2020. godine uz prijedlog da se sukladno članku 204. Poslovnika Hrvatskoga sabora predloženi Zakon donese po hitnom postupku.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila izv. prof. dr. sc. Vilija Beroša, dr. med., ministra zdravstva, Željka Plazonića, dr. med. i Tomislava Dulibića, državne tajnike u Ministarstvu zdravstva, te Veru Katalinić-Janković, dr. med., pomoćnicu ministra zdravstva.

PREDSJEDNIK
Gordan Jandroković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Klasa: 022-03/20-01/68
Urbroj: 50301-27/20-20-1

Zagreb, 9. travnja 2020.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti, s Konačnim prijedlogom zakona

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 85/10 – pročišćeni tekst i 5/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članaka 172. i 204. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 81/13, 113/16, 69/17 i 29/18), Vlada Republike Hrvatske podnosi Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti, s Konačnim prijedlogom zakona za hitni postupak.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila izv. prof. dr. sc. Vilija Beroša, dr. med., ministra zdravstva, Željka Plazonića, dr. med. i Tomislava Dulibića, državne tajnike u Ministarstvu zdravstva, te Veru Katalinić-Janković, dr. med., pomoćnicu ministra zdravstva.

dr. sc. Andrej Plenković

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O ZAŠTITI PUČANSTVA OD ZARAZNIH BOLESTI,
S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZAŠTITI PUČANSTVA OD ZARAZNIH BOLESTI

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga zakona sadržana je u članku 2. stavku 4. podstavku 1. i članku 70., a u vezi s člankom 16. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 85/10 - pročišćeni tekst i 5/14 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

1. Ocjena stanja

Zakonom o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti (Narodne novine, br. 79/07, 113/08, 43/09, 130/17 i 114/18; u daljnjem tekstu: Zakon) utvrđuju se zarazne bolesti čije je sprječavanje i suzbijanje od interesa za Republiku Hrvatsku kao i mjere za zaštitu pučanstva od tih bolesti.

Zakon o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti donio je peti saziv Hrvatskoga sabora na 26. sjednici, 13. srpnja 2007. (Narodne novine, broj 79/07). Usprkos činjenici da je već tada zakonski okvir, uključujući temeljna načela rada i nadzor nad zaraznim bolestima u Republici Hrvatskoj, u velikoj mjeri bio usklađen s propisima Europske unije u području epidemiološkog nadzora nad zaraznim bolestima, tim se novim zakonom provelo dodatno usklađivanje u nekoliko područja, u prvom redu proširenjem liste zaraznih bolesti koje se obvezno prijavljuju epidemiološkoj službi. Sukladno tome, sve zarazne bolesti čije je sprječavanje i suzbijanje od interesa za Republiku Hrvatsku bile su taksativno navedene u samom zakonu. Međutim, zbog novih zaraznih bolesti te bolesti koje su promijenile svoju epidemiologiju, kao i nužnosti promptnog reagiranja u cilju zaštite zdravlja ljudi pokazalo se potrebnim izmijeniti opisani zakonodavni pristup, odnosno pojednostaviti postupak određivanja takvih bolesti. Stoga je Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti (Narodne novine, broj 113/08) ministru nadležnom za zdravstvo dana ovlast za donošenje Liste zaraznih bolesti čije je sprječavanje i suzbijanje od interesa za Republiku Hrvatsku.

Od tada se u samom Zakonu spominju samo one zarazne bolesti od interesa za Republiku Hrvatsku uz koje se vezuju određene mjere propisane tim zakonom ili se propisuje nadležnost pojedinih tijela za provedbu tih mjera, odnosno njihove obveze. Tako je, primjerice, člankom 12. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti (Narodne novine, broj 113/08) izmijenjen članak 49. stavak 1. Zakona iz 2007. godine, te je nadležnom sanitarnom inspektoratu dana ovlast da "naređuje obveznu protuepidemijsku dezinfekciju prilikom pojave kolere, kuge, virusnih hemoragijskih groznica, bjesnoće, difterije, trbušnog tifusa, dječje paralize, dizenterije, virusne žutice tipa A, SARS-a i legionarske bolesti te drugih zaraznih bolesti ako postoje epidemiološke indikacije". Primjer je i članak 14. stavak 1. Zakona, kojim je propisano da se laboratorijsko ispitivanje uzročnika zaraznih bolesti obavlja

"kod pojave ili sumnje na pojavu sljedećih zaraznih bolesti: akutne mlohave paralize, bjesnoće, botulizma, Brill-Zinsserove bolesti, bruceloze, crnog prišta, Creutzfeldt-Jakobove bolesti (CJ i vCJ), dječje paralize, difterije, hemoragijske groznice s bubrežnim sindromom, gnojnog meningitisa, kongenitalne rubeolarne embriopatije, kapavca, kolere, krpeljnog meningoencefalitisa, kuge, legionarske bolesti, lepre, lišmanijaze, Lyme - borelioze, malarije, meningokokne bolesti, morbila, ortinoze-psitakoze, pjegavca, povratne groznice, rubeole, Q groznice, SARS-a, sepse, sifilisa, sindroma stečenog nedostatka imuniteta, trbušnog tifusa, trihineloze, tuberkuloze, tularemije, virusne žutice tipa B i C, virusnih hemoragijskih groznica i žute groznice". Slični primjeri u kojima se taksativno navode pojedine zarazne bolesti sadržani su u većem broju zakonskih odredaba.

Sukladno tome, ovim je Prijedlogom zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti (u daljnjem tekstu: Prijedlog zakona) potrebno navedene i odgovarajuće druge zakonske odredbe dopuniti novom zaraznom bolešću koja je uzrokovana dosada nepoznatim koronavirusom. Novi koronavirus službeno je nazvan SARS-CoV-2, a bolest je nazvana COVID-19 (COrona VIRus Disease 2019).

Temeljne informacije o zaraznoj bolesti COVID-19 i virusu SARS-CoV-2

Krajem prosinca 2019. godine kineske vlasti objavile su da je zabilježeno grupiranje oboljelih od upale pluća u gradu Wuhanu, provinciji Hubei u Kini. Prvi slučaj izvan Kine zabilježen je na Tajlandu, 13. siječnja 2020. godine. U sljedećih desetak dana pojavili su se i oboljeli u Japanu, Nepal, Francuskoj, Australiji, Maleziji, Singapuru, Južnoj Koreji, Vijetnamu i Tajvanu. Kineske vlasti su 23. siječnja 2020. godine uveli mjeru koja do tada nije bila zabilježena: karantenu za desetke milijuna ljudi u zahvaćenim gradovima.

Svjetska zdravstvena organizacija je 30. siječnja 2020. proglasila epidemiju COVID-19 i javnozdravstvenom prijetnjom od javnozdravstvenog značaja (Public Health Emergency of International Concern - PHEIC), zbog brzine širenja epidemije i velikog broja nepoznanica s njom u vezi. Time je omogućena bolja međunarodna koordinacija odgovora na epidemiju u skladu s obvezujućim preporukama Svjetske zdravstvene organizacije te dodatna međunarodna mobilizacija financijskih i ljudskih resursa. Novi koronavirus kasnije je službeno nazvan SARS-CoV-2, a bolest je nazvana COVID-19 (COrona VIRus Disease 2019).

Prema dosadašnjim saznanjima, infekcija SARS-CoV-2 virusom u oko 80 % slučajeva uzrokuje blagu bolest (bez pneumonije ili blagu upalu pluća), 14 % osoba ima težu kliničku sliku, a 6 % oboljelih ima teški oblik bolesti. Najveći udio smrtnih slučajeva zabilježen je među osobama starije životne dobi ili onih s kroničnim bolestima. Trenutno ne postoji cjepivo protiv SARS-CoV-2 niti postoji specifično liječenje za ovu bolest. SARS-CoV-2 je potpuno novi virus zbog čega je prisutna opća osjetljivost stanovništva, a brzi porast broja slučajeva je povezan s načinom prijenosa virusa s osobe na osobu i poboljšanim dijagnostičkim mogućnostima. U područjima u kojima se kasnilo s uvođenjem odgovarajućih epidemioloških mjera ili iste nisu dosljedno provedene uočeni su eksponencijalni porast broja slučajeva.

Republika Hrvatska je vrlo rano započela s mjerama nadzora nad povratnicima iz zahvaćenih područja s ciljem ranog otkrivanja oboljelih osoba. Prvo testiranje na SARS-CoV-2 obavljeno je u mikrobiološkom laboratoriju Klinike za infektivne bolesti "Dr. Fran Mihaljević" 30. siječnja 2020. godine.

Putnici i povratnici iz zahvaćenih zemalja upućivani su u kućnu samoizolaciju ili pod aktivni zdravstveni nadzor. Epidemiološka služba teritorijalno nadležnih epidemiologa po saznanju da je osoba oboljela od bolesti COVID-19, sukladno epidemiološkim postupcima i praksi postupa od prvoga dana prema svim pravilima struke za rano otkrivanje, izolaciju i liječenje oboljelih te obradu njihovih bliskih kontakata radi pravovremenog prepoznavanja novih slučajeva, njihove dijagnostike, izolacije i liječenja u cilju sprječavanja daljnjeg širenja infekcije. Oboljeli su registrirani u svim županijama Republike Hrvatske.

Odluku o proglašenju opasnosti od epidemije zarazne bolesti COVID-19 uzrokovane virusom SARS-CoV-2 za cijelo područje Republike Hrvatske ministar zdravstva donio je 4. ožujka 2020. godine, a navedena bolest je 10. ožujka 2020. godine stavljena na Listu zaraznih bolesti čije je sprječavanje i suzbijanje od interesa za Republiku Hrvatsku.

Ministar zdravstva proglasio je 11. ožujka 2020. godine epidemiju bolesti COVID-19 uzrokovane virusom SARS-CoV-2.

Svjetska zdravstvena organizacija je 11. ožujka 2020. godine proglasila pandemiju COVID-19.

Nastavno na navedene odluke, ministar zdravstva donio je Odluku o osnivanju karantene 21. veljače 2020. godine, te Odluku o posebnoj sigurnosnoj mjeri izolacije osoba u vlastitom domu ili drugom odgovarajućem prostoru (samoizolacija) 14. ožujka 2020. godine.

2. Osnovna pitanja koja se trebaju urediti zakonom te posljedice koje će donošenjem zakona proisteći

Prethodno je već rečeno da je cilj ovoga Prijedloga zakona odgovarajuće zakonske odredbe u kojima se taksativno navode pojedine zarazne bolesti dopuniti novom zaraznom bolešću COVID-19 koja je uzrokovana virusom SARS-CoV-2.

Prijedlogom zakona predlaže se i izmijeniti trenutno važeće zakonsko rješenje na način da bi odluku o proglašenju epidemije zarazne bolesti, na prijedlog ministra nadležnog za zdravstvo, donosila Vlada Republike Hrvatske, koja bi istom odredila zaraženo područje, dok bi ministar nadležan za zdravstvo bio ovlašten za donošenje odluke o proglašenju opasnosti od epidemije zarazne bolesti, na prijedlog Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, kojom odukom bi bilo određeno zaraženo i /ili ugroženo područje.

Kad je riječ o samim mjerama protiv širenja zaraznih bolesti, uključujući COVID-19, ocjenjuje se da su sveobuhvatne mjere, već propisane Zakonom, i da su dostatne te ih nije potrebno dopunjavati novima. Jedina potrebna izmjena odnosi se na mjeru "izolacije u stanu", propisanu u članku 21. stavku 2. Zakona, čije je uređenje potrebno poboljšati.

Nadalje, pojavom zarazne bolesti COVID-19 Republika Hrvatska prvi put se susreće s novom pravnom situacijom koja u Zakonu nije izrijekom predviđena. Ona se očituje u tome da je u odnosu na bolest COVID-19 kumulativno proglašena i globalna pandemija od strane Svjetske zdravstvene organizacije, a istodobno i epidemija zbog koje se cjelokupni teritorij Republike Hrvatske smatra "ugroženim" i/ili "zaraženim" područjem u smislu članka 2.

Zakona. Stoga je Zakon potrebno dopuniti i odredbama o odgovarajućem modelu upravljanja krizom u slučaju takve globalne pandemije/nacionalne epidemije.

Kao opći zakonodavni model upravljanja krizom, primjeren težini i urgentnosti opisane pandemije/epidemije koju odlikuju brze i nepredvidljive promjene te stalna opasnost od ekspanzionizirane rasta oboljelih, predlaže se institucionalni model prema kojem Stožer civilne zaštite djeluje i odlučuje u suradnji s Ministarstvom zdravstva i Hrvatskim zavodom za javno zdravstvo pod neposrednim nadzorom Vlade Republike Hrvatske.

Taj institucionalni model omogućuje brzu provedbu i ostvarenje dvaju temeljnih načela djelovanja i odlučivanja tijekom globalnih pandemija/nacionalnih epidemija, kakva je ona uzrokovana bolešću COVID-19. To su načelo djelotvornosti (učinkovitosti) i načelo razmjernosti. Drugim riječima, predloženi model osigurava da poduzete mjere postižu zadane legitimne ciljeve (u prvom redu, zaštitu života i zdravlja ljudi), ali da te mjere, kao i njihov intenzitet, istodobno budu takve da strogo odgovaraju potrebama danog trenutka te traju samo dok to okolnosti zahtijevaju, kako bi Ustavom zajamčene slobode i prava građana u svakom trenutku bili ograničeni samo u mjeri koja je nužna i koja odgovara naravi potrebe za njihovim ograničenjem. Prema predloženom modelu, nadzor nad postizanjem tih ciljeva bio bi u rukama Vlade Republike Hrvatske.

Konačno, cilj je ovoga Prijedloga zakona pooštavanje prekršajnih sankcija za osobe koje se ne pridržavaju donesenih mjera. Ocjenjuje se, naime, da novčane kazne propisane za pojedine prekršaje ne odgovaraju težini posljedica koje mogu nastati nepoštovanjem ili nepridržavanjem pojedinih mjera zaštite pučanstva od zaraznih bolesti. Predlažu se i novi prekršaji.

Sukladno navedenom, ovim Prijedlogom zakona predlaže se:

- propisati da odluku o proglašenju epidemije zarazne bolesti donosi Vlada Republike Hrvatske, dok bi ministar zdravstva bio ovlašten za donošenje odluke o proglašenju opasnosti od epidemije zarazne bolesti
- dopuniti popis zaraznih bolesti, sadržanih u odgovarajućim zakonskim odredbama, novom zaraznom bolešću COVID-19 koja je uzrokovana virusom SARS-CoV-2
- poboljšati postojeće uređenje mjere "izolacije u stanu"
- propisati da se sigurnosne mjere iz članka 47. stavka 2. Zakona koje naređuje ministar zdravstva i Stožer civilne zaštite Republike Hrvatske objavljuju u Narodnim novinama
- urediti opći institucionalni model upravljanja krizom u situaciji kada Svjetska zdravstvena organizacija proglašava globalnu pandemiju, a Republika Hrvatska istodobno proglašava epidemiju tako da se cjelokupni državni teritorij smatra "ugroženim" i/ili "zaraženim" područjem
- propisati dodatne ovlasti nadležnim sanitarnim inspektorima u provedbi nadzora nad provedbom mjera za zaštitu pučanstva od zaraznih bolesti
- propisati nove prekršaje i prikladne visine novčanih kazni zbog nepridržavanja sigurnosnih mjera za zaštitu pučanstva od zaraznih bolesti i to izolacija u vlastitom domu ili drugom odgovarajućem prostoru - samoizolacija i stavljanja u karantenu.

Predloženim izmjenama i dopunama Zakona omogućuje se djelotvorno upravljanje krizom u gore opisanoj situaciji pandemije/epidemije, uključujući i aktualnu pandemiju/epidemiju zarazne bolesti COVID-19 uzrokovane virusom SARS-CoV-2, te učinkovito suzbijanje bolesti radi zaštite života i zdravlja ljudi.

III. OCJENA SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovoga zakona nije potrebno osigurati dodatna financijska sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

IV. PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

U skladu s člankom 204. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 81/13, 113/16, 69/17 i 29/18) predlaže se donošenje ovoga zakona po hitnom postupku radi osobito opravdanih razloga. Naime, u povodu Odluke o proglašenju epidemije bolesti COVID-19 uzrokovane virusom SARS-CoV-2 u Republici Hrvatskoj, od 11. ožujka 2020. godine, koju je ministar zdravstva donio na prijedlog Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo u skladu s člankom 2. stavkom 4. Zakona, a zbog brzine širenja te bolesti te potrebe njezina učinkovitog suzbijanja, opći je interes da predloženi institucionalni model upravljanja krizom što prije zaživi u praksi u svim svojim elementima. Stupanje na snagu ovoga zakona što je prije moguće u najboljem je interesu pučanstva Republike Hrvatske jer pridonosi zaštiti njihovih života i njihova zdravlja, ali i drugih sloboda i prava zajamčenih Ustavom. To je ujedno i interes Republike Hrvatske jer se na taj način najbolje štiti njezin pravni poredak. Slijedom toga predlaže se i stupanje na snagu ovoga zakona prvoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZAŠTITI PUČANSTVA OD ZARAZNIH BOLESTI

Članak 1.

U Zakonu o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti (Narodne novine, br. 79/07, 113/08, 43/09, 130/17 i 114/18), u članku 2. stavak 4. mijenja se i glasi:

"Ministar nadležan za zdravstvo (u daljnjem tekstu: ministar), na prijedlog Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, posebnom odlukom proglašava opasnost od epidemije zarazne bolesti te određuje zaraženo, odnosno ugroženo područje. Odluka kojom se proglašava opasnost od epidemije zarazne bolesti objavljuje se u Narodnim novinama."

Iza stavka 4. dodaje se stavak 5. koji glasi:

"Vlada Republike Hrvatske na prijedlog ministra posebnom odlukom proglašava epidemiju zarazne bolesti te određuje zaraženo područje. Odluka kojom se proglašava epidemija zarazne bolesti objavljuje se u Narodnim novinama."

Članak 2.

U članku 3. stavku 4. riječi: "stavka 4." zamjenjuju se riječima: "stavaka 4. i 5."

Članak 3.

U članku 12. točka 4. mijenja se i glasi:

"4. prijevoz, izolacija u vlastitom domu ili drugom odgovarajućem prostoru - samoizolacija, izolacija i liječenje oboljelih,".

Članak 4.

U članku 13. stavku 1. točki 2. podtočki a) iza riječi: "SARS-a," dodaju se riječi: "bolesti COVID-19 uzrokovane virusom SARS-CoV-2".

Članak 5.

U članku 14. stavku 1. iza riječi: "SARS-a," dodaju se riječi: "bolesti COVID-19 uzrokovane virusom SARS-CoV-2,".

U stavku 5. iza riječi: "SARS-a," dodaju se riječi: "bolesti COVID-19 uzrokovane virusom SARS-CoV-2,".

Članak 6.

U članku 16. stavku 1. točki 2) iza riječi: "SARS-a" briše se zarez te se dodaju riječi: "i bolesti COVID-19 uzrokovane virusom SARS-CoV-2,".

Članak 7.

U naslovu iznad članka 20. iza riječi: "4. Prijevoz," dodaju se riječi: "izolacija u vlastitom domu ili drugom odgovarajućem prostoru - samoizolacija,".

U članku 20. iza riječi: "SARS-a" stavlja se zarez te se dodaju riječi: "bolesti COVID-19 uzrokovane virusom SARS-CoV-2".

Članak 8.

U članku 21. iza stavka 1. dodaje se novi stavak 2. koji glasi:

"Iznimno od stavka 1. ovoga članka, prema epidemiološkoj ocjeni Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo ili prema procjeni doktora medicine specijalista epidemiologije, odnosno drugog nadležnog doktora medicine određene specijalnosti, osobama za koje se utvrdi da su oboljele, za koje se posumnja da boluju od bolesti COVID-19 uzrokovane virusom SARS-CoV-2 ili zdravim osobama koje su bile u kontaktu s oboljelim osobama od te bolesti, odnosno dolaze iz područja zahvaćenog bolesti COVID-19 uzrokovane virusom SARS-CoV-2, može se odrediti izolacija u vlastitom domu, odnosno u drugom odgovarajućem prostoru - samoizolacija, ako za to postoje odgovarajući uvjeti.".

U dosadašnjem stavku 2. koji postaje stavak 3. riječi: "u stanu" zamjenjuju se riječima: "u vlastitom domu, odnosno u drugom odgovarajućem prostoru - samoizolacija".

Članak 9.

U članku 26. stavku 1. točki 8. iza riječi: "kolere," dodaju se riječi: "bolesti COVID-19 uzrokovane virusom SARS-CoV-2,".

Članak 10.

U članku 47. stavku 1. iza riječi "groznice" stavlja se zarez te se dodaju riječi: "bolesti COVID-19 uzrokovane virusom SARS-CoV-2".

U stavku 2. iza točke 7. dodaje se nova točka 8. koja glasi:

"8. izolacije osoba u vlastitom domu ili drugom odgovarajućem prostoru - samoizolacija,". Dosadašnja točka 8. postaje točka 9.

Iza stavka 3. dodaje se novi stavak 4., koji glasi:

"Kada je sukladno članku 2. stavcima 4. i 5. ovoga Zakona proglašena epidemija zarazne bolesti ili opasnost od epidemije zarazne bolesti u odnosu na koju je i Svjetska zdravstvena organizacija proglasila pandemiju, odnosno epidemiju ili opasnost od nje, sigurnosne mjere iz stavaka 1. do 3. ovoga članka može odlukom narediti, u suradnji s Ministarstvom zdravstva i Hrvatskim zavodom za javno zdravstvo, i Stožer civilne zaštite Republike Hrvatske. Odluke Stožera donose se pod neposrednim nadzorom Vlade Republike Hrvatske.".

U dosadašnjem stavku 4. koji postaje stavak 5. točka na kraju rečenice zamjenjuje se zarezom te se dodaju riječi: "osim ako su ispunjene pretpostavke iz stavka 4. ovoga članka.".

Dosadašnji stavak 5. postaje stavak 6.

Iza stavka 6. dodaje se stavak 7. koji glasi:

"Sigurnosne mjere iz stavka 2. ovoga članka koje naređuje ministar i Stožer civilne zaštite Republike Hrvatske objavljuju se u Narodnim novinama."

Članak 11.

U članku 49. stavku 1. iza riječi: "SARS-a" stavlja se zarez te se dodaju riječi: "bolesti COVID-19 uzrokovane virusom SARS-CoV-2".

Iza stavka 1. dodaje se novi stavak 2. koji glasi:

"Iznimno od stavka 1. ovoga članka, kada je sukladno članku 2. stavcima 4. i 5. ovoga Zakona proglašena epidemija zarazne bolesti ili opasnost od epidemije zarazne bolesti u odnosu na koju je i Svjetska zdravstvena organizacija proglasila pandemiju, odnosno epidemiju ili opasnost od nje, ministar je ovlašten donijeti odluku kojom određuje pravne i fizičke osobe, način i troškove provedbe obveznih protuepidemijskih mjera.

Dosadašnji stavak 2. postaje stavak 3.

Članak 12.

U članku 59. stavku 1. iza riječ: "vCJ" stavlja se zarez te se dodaju riječi: "bolesti COVID-19 uzrokovane virusom SARS-CoV-2".

Članak 13.

U članku 68. iza točke 5. dodaje se nova točka 6. koja glasi:

"6. narediti izolaciju u vlastitom domu ili drugom odgovarajućem prostoru - samoizolacija,".

Dosadašnja točka 6. postaje točka 7.

Članak 14.

U članku 69. stavku 2. iza točke 3. dodaju se nove točke 4. i 5. koje glase:

"4. narediti stavljanje u organiziranu karantenu osobe koje ne poštuju propisane posebne i sigurnosne mjere,

5. narediti izolaciju u vlastitom domu ili drugom odgovarajućem prostoru za izolaciju - samoizolacija,".

Dosadašnje točke 4. do 15. postaju točke 6. do 17.

Članak 15.

U članku 73. iza riječi: "SARS-a" stavlja se zarez te se dodaju riječi: "bolesti COVID-19 uzrokovane virusom SARS-CoV-2".

Članak 16.

Iza članka 76. dodaje se članak 76.a koji glasi:

"Članak 76.a

Novčanom kaznom u iznosu od 8.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj fizička osoba:

1. ako se ne pridržava sigurnosne mjere za zaštitu pučanstva od zaraznih bolesti, izolacije u vlastitom domu ili drugom odgovarajućem prostoru - samoizolacija (članak 47. stavak 2. točka 8.)
2. ako se ne pridržava sigurnosne mjere za zaštitu pučanstva od zaraznih bolesti stavljanja u karantenu (članak 55. stavci 1. i 2.)."

Članak 17.

Članak 79. mijenja se i glasi:

"Za svaku povredu odredaba ovoga Zakona, sanitarni inspektor Državnog inspektorata može, na licu mjesta, naplatiti novčanu kaznu u iznosu od 5.000,00 kuna."

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 18.

Odluke Stožera civilne zaštite Republike Hrvatske donesene s ciljem trenutačne zaštite života i zdravlja pučanstva u Republici Hrvatskoj, a u povodu Odluke o proglašenju epidemije bolesti COVID-19 uzrokovane virusom SARS-CoV-2 u Republici Hrvatskoj, klase: 011-02/20-01/143, urbroja: 534-02-01-2/6-20-01, od 11. ožujka 2020. godine, koju je ministar zdravstva donio na prijedlog Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo u skladu s člankom 2. stavkom 4. Zakona o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti (Narodne novine, br. 79/07, 113/08, 43/09, 130/17 i 114/18), te proglašenja pandemije bolesti COVID-19 od strane Svjetske zdravstvene organizacije, 11. ožujka 2020. godine, smatraju se mjerama iz članka 10. stavka 3. ovoga Zakona.

Članak 19.

Ministarstvo zdravstva provest će naknadnu procjenu učinaka ovoga Zakona u roku od dvije godine od dana njegova stupanja na snagu.

Članak 20.

Ovaj Zakon stupa na snagu prvoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

OBRAZLOŽENJE

Uz članak 1.

Ovim člankom ovlašćuje se ministar nadležan za zdravstvo da, na prijedlog Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, posebnom odlukom proglasi opasnost od epidemije zarazne bolesti te odrediti zaraženo, odnosno ugroženo područje, dok odluku o proglašenju epidemije zarazne bolesti donosi Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog ministra nadležnog za zdravstvo te istom određuje zaraženo područje, odnosno ugroženo područje. Predmetne odluke se objavljuju u Narodnim novinama.

Uz članak 2.

Ovaj članak se usklađuje s dopunom provedenom u članku 2. Zakona, gdje je propisano da ministar nadležan za zdravstvo, posebnom odlukom proglašava opasnost od epidemije zarazne bolesti, a Vlada Republike Hrvatske je ovlaštena za donošenje odluke o proglašenju epidemije zarazne bolesti te se na taj način navedene ovlasti precizno navode u noveliranom članku 3. stavku 4. Zakona.

Uz članak 3.

Ovim se člankom uređuje kao posebna mjera za sprječavanje i suzbijanje zaraznih bolesti i izolacija u vlastitom domu ili drugom odgovarajućem prostoru - samoizolacija. Odredba članka 21. Zakona trenutno uređuje dva oblika izolacije i to: izolaciju u zdravstvenoj ustanovi koja je predviđena za zarazne bolesti koje su navedene u članku 20. Zakona, dok je za ostale zarazne bolesti predviđena, ukoliko za to postoje uvjeti i procjena doktora opće (obiteljske) medicine, izolaciju u stanu. Međutim, u slučaju proglašene epidemije zarazne bolesti ili opasnosti od epidemije zarazne bolesti odnosno pandemije, koja ima za posljedicu da se cjelokupni državni teritorij Republike Hrvatske smatra "ugroženim" ili "zaraženim" područjem, broj osoba za koje je potrebno utvrditi mjeru izolacije, može se u kratkom vremenskom razdoblju znatno povećati. Stoga je radi ograničenih kapaciteta zdravstvenih ustanova, u onim slučajevima u kojima je prema procjeni doktora opće (obiteljske) medicine to moguće (klinička slika pacijenta) kao i u slučaju da osoba kojoj je utvrđena mjera izolacije istu u svom vlastitom domu ili drugom odgovarajućem prostoru ima mogućnosti provesti, uz dodatne mjere nadzora epidemiologa i liječnika, potrebno zakonski urediti na način da je istu moguće narediti i osobama koje su oboljele ili za koje se sumnja da boluju od zaraznih bolesti iz članka 20. Zakona.

Uz članak 4.

Ovim se člankom dopunjuje popis zaraznih bolesti, koje su već nabrojane u članku 13. stavku 1. točki 2. podtočki a) Zakona, i bolešću COVID-19 uzrokovanom virusom SARS-CoV-2. Tom se zakonskom odredbom uređuje rano otkrivanje zaraze i putova prenošenja zaraze zbog čega se obavlja epidemiološko ispitivanje uključujući anketiranje.

Uz članak 5.

Ovim se člankom dopunjuje popis zaraznih bolesti, koje su već nabrojane u članku 14. stavku 1. Zakona, i bolešću COVID-19 uzrokovanom virusom SARS-CoV-2. Tom se zakonskom odredbom uređuje obveza obavljanja laboratorijskog ispitivanja uzročnika zaraznih bolesti i kod pojave ili sumnje na pojavu bolesti COVID-19 uzrokovana virusom SARS-CoV-2 te potvrda laboratorijskih ispitivanja kod te bolesti.

Uz članak 6.

Ovim se člankom dopunjuje popis zaraznih bolesti, koje su već nabrojane u članku 16. stavku 1. točki 2) Zakona, i bolešću COVID-19 uzrokovanom virusom SARS-CoV-2. Bolest COVID-19 uzrokovana virusom SARS-CoV-2 podliježe obvezi prijavljivanja zaraznih bolesti.

Uz članak 7.

Ovim se člankom dopunjuje naslov iznad članka 20. Zakona sukladno predloženom posebnom uređenju mjere samoizolacije kao i popis zaraznih bolesti, koje su već nabrojane u članku 20. Zakona, i bolešću COVID-19 uzrokovanom virusom SARS-CoV-2. Tom se zakonskom odredbom uređuje način prijevoza osoba za koje se utvrdi da boluju od bolesti COVID-19 uzrokovane virusom SARS-CoV-2.

Uz članak 8.

Uređuje se mogućnost određivanja izolacije u vlastitom domu, odnosno u drugom odgovarajućem prostoru - samoizolacija, ako za to postoje odgovarajući uvjeti osobama za koje se utvrdi da su oboljele, za koje se posumnja da boluju od bolesti COVID-19 uzrokovane virusom SARS-CoV-2 ili zdravim osobama koje su bile u kontaktu s oboljelim osobama od te bolesti, odnosno dolaze iz područja zahvaćenog bolesti COVID-19 uzrokovane virusom SARS-CoV-2.

Uz članak 9.

Ovim se člankom dopunjuje popis zaraznih bolesti, koje su već nabrojane u članku 26. točki 8. Zakona, i bolešću COVID-19 uzrokovanom virusom SARS-CoV-2. Tom se zakonskom odredbom uređuje provedba zdravstvenog nadzora nad osobama oboljelim od bolesti COVID-19 uzrokovane virusom SARS-CoV-2, koje u Republiku Hrvatsku dolaze iz država u kojima postoji ta bolest.

Uz članak 10.

Stavkom 1. ovog članka dopunjuje se popis zaraznih bolesti, koje su već nabrojane u članku 47. stavku 1. Zakona, i bolešću COVID-19 uzrokovanom virusom SARS-CoV-2. Tom se zakonskom odredbom uređuje obveza poduzimanja mjera određenih Zakonom te međunarodnim ugovorima kojih je Republika Hrvatska stranka kad je riječ o zaraznim bolestima koje su u njoj taksativno navedene.

Stavkom 2. ovog članka dopunjuje se popis posebnih sigurnosnih mjera za zaštitu pučanstva od zaraznih bolesti koje je nadležan narediti ministar zdravstva na prijedlog Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo. Dopuna se odnosi na novu točku 8. kojom se popis dopunjuje mjerom samoizolacije kako je to obrazloženo uz članak 3. ovoga Prijedloga zakona.

Stavkom 3. ovoga članka uređuje se nova pravna situacija koja se prepoznaje po tome što je kumulativno proglašena i globalna pandemija od strane Svjetske zdravstvene organizacije, a istodobno je proglašena i epidemija zbog koje se cjelokupni teritorij Republike Hrvatske smatra "ugroženim" i/ili "zaraženim" područjem u smislu članka 2. Zakona. Za takvu pravnu situaciju propisuje se novi opći model upravljanja krizom, koji se smatra primjerenim težini i urgentnosti pandemije/epidemije. Prema predloženom institucionalnom modelu, Stožer civilne zaštite djeluje i odlučuje u suradnji s Ministarstvom zdravstva i Hrvatskim zavodom za javno

zdravstvo. Stožer djeluje pod neposrednim nadzorom Vlade Republike Hrvatske (što se u dosadašnjoj praksi pokazalo uspješnim). Procjenjuje se da taj institucionalni model omogućuje brzu provedbu i ostvarenje dvaju temeljnih načela djelovanja i odlučivanja tijekom globalnih pandemija/nacionalnih epidemija, kakva je ona uzrokovana bolešću COVID-19. To su načelo djelotvornosti (učinkovitosti) i načelo razmjernosti. Predloženi model osigurava da poduzete mjere postižu zadane legitimne ciljeve (u prvom redu, zaštitu života i zdravlja ljudi), ali da te mjere, kao i njihov intenzitet, istodobno budu takve da strogo odgovaraju potrebama danog trenutka te traju samo dok to okolnosti zahtijevaju, kako bi Ustavom zajamčene slobode i prava građana u svakom trenutku bili ograničeni samo u mjeri koja je nužna i koja odgovara naravi potrebe za njihovim ograničenjem.

Stavkom 4. uređuje se da, u slučaju gore navedene nove pravne situacije, osobe iz stavka 2. točke 4. Zakona ne ostvaruju pravo na naknadu obzirom da je tim mjerama obuhvaćeno pučanstvo na cijelom teritoriju Republike Hrvatske te bi u suprotnom došlo do nesagledivih financijskih troškova.

Stavkom 5. uređuje se da se sigurnosne mjere iz članka 47. stavka 2. Zakona, koje naređuje ministar nadležan za zdravstvo i Stožer civilne zaštite Republike Hrvatske objavljuju se u Narodnim novinama.

Uz članak 11.

Ovim se člankom dopunjuje popis zaraznih bolesti, koje su već nabrojane u članku 49. stavku 1. Zakona, i bolešću COVID-19 uzrokovanom virusom SARS-CoV-2. Tom se zakonskom odredbom uređuje ovlast nadležnog sanitarnog inspektora Državnog inspektorata vezano uz unošenje bolesti COVID-19 uzrokovane virusom SARS-CoV-2 te se uređuje iznimka da u slučaju kada je proglašena epidemija zarazne bolesti ili opasnost od epidemije zarazne bolesti u odnosu na koju je i Svjetska zdravstvena organizacija proglasila pandemiju, odnosno epidemiju ili opasnost od nje, da je ministar nadležan za zdravstvo ovlašten donijeti odluku kojom određuje pravne i fizičke osobe, način i troškove provedbe obveznih protuepidemijskih mjera, a u cilju povećanja učinkovitosti sanitarnih inspektora.

Uz članak 12.

Ovim se člankom dopunjuje popis zaraznih bolesti, koje su već nabrojane u članku 59. stavku 1. Zakona, i bolešću COVID-19 uzrokovanom virusom SARS-CoV-2. Tom se zakonskom odredbom uređuje način pogreba i prijenosa osoba umrlih od bolesti COVID-19 uzrokovane virusom SARS-CoV-2.

Uz članak 13.

Ovim se člankom određuje pravo i obveza graničnog sanitarnog inspektora Državnog inspektorata da naredi izolaciju u vlastitom domu ili drugom odgovarajućem prostoru - samoizolaciju.

Uz članak 14.

Ovim se člankom dopunjuju ovlaštenja sanitarnih inspektora Državnog inspektorata, na način da su u provedbi nadzora ovlašteni narediti i stavljanje u organiziranu karantenu osobe koje ne

poštuju propisane posebne i sigurnosne mjere te narediti izolaciju u vlastitom domu ili drugom odgovarajućem prostoru za izolaciju - samoizolacija.

Uz članak 15.

Ovim se člankom dopunjuje popis zaraznih bolesti, koje su već nabrojane u članku 73. Zakona, i bolešću COVID-19 uzrokovanom virusom SARS-CoV-2. Tom se zakonskom odredbom uređuje osiguranje sredstava u okviru zaštite pučanstva od bolesti COVID-19 uzrokovane virusom SARS-CoV-2.

Uz članak 16.

Ovim se člankom propisuju prekršaji za fizičke osobe i novčane kazne u iznosu od 8.000,00 do 15.000,00 kuna ako se ne postupi sukladno sigurnosnim mjerama za zaštitu pučanstva od zaraznih bolesti i to ako se ne pridržava sigurnosne mjere izolacije u vlastitom domu ili drugom odgovarajućem prostoru - samoizolaciji i sigurnosne mjere stavljanja u karantenu. Predložene visine novčanih kazni imaju za cilj poticanje fizičkih osoba na ispunjavanje zakonskih obveza, u smislu pridržavanja svih propisanih sigurnosnih mjera, a sve kako bi naložene mjere postigle željeni učinak, a to je zaštita pučanstva od daljnjeg širenja zaraznih bolesti.

Uz članak 17.

Ovim člankom uređuje se povećanje iznosa novčane kazne za povrede odredbi Zakona koje sanitarni inspektor Državnog inspektorata može, na licu mjesta, naplatiti i to s 1.000,00 kuna na 5.000,00 kuna, s ciljem učinkovitije provedbe odredaba Zakona, obzirom da ozbiljnost povreda može imati za posljedicu veliku ugrozu zdravlja pučanstva od zaraznih bolesti.

Uz članak 18.

Ovim se člankom uređuje pravna situacija vezana uz aktualnu pandemiju/epidemiju bolesti COVID-19 uzrokovanu virusom SARS-CoV-2. Tim se člankom potvrđuje da aktualna pandemija/epidemija koja je u tijeku potpada pod novi institucionalni model upravljanja krizom predložen člankom 10. stavkom 3. ovoga Prijedloga zakona jer su za to ispunjene pretpostavke (Svjetska zdravstvena organizacija proglasila je globalnu pandemiju, a nadležni ministar zdravstva Republike Hrvatske proglasio je, na prijedlog Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, epidemiju tako da se cijeli državni teritorij Republike Hrvatske smatra "ugroženim" ili "zaraženim" područjem). Sukladno tome, i sve odluke Stožera civilne zaštite, donesene u povodu navedene odluke ministra zdravstva o proglašenju epidemije, smatraju se mjerama iz članka 10. stavka 3. ovoga Zakona.

Uz članak 19.

Ovim člankom uređuje se rok u kojem je Ministarstvo zdravstva dužno provesti naknadnu procjenu učinaka ovoga Zakona.

Uz članak 20.

Ovim se člankom određuje stupanje na snagu ovoga Zakona prvoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

ODREDBE VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU, ODNOSNO DOPUNJUJU**Članak 2.**

Epidemijom zarazne bolesti, prema ovome Zakonu, smatra se porast oboljenja od zarazne bolesti neuobičajen po broju slučajeva, vremenu, mjestu i zahvaćenom pučanstvu te neuobičajeno povećanje broja oboljenja s komplikacijama ili smrtnim ishodom, kao i pojava dvaju ili više međusobno povezanih oboljenja od zarazne bolesti, koja se nikada ili više godina nisu pojavljivala na jednom području te pojava većeg broja oboljenja čiji je uzročnik nepoznat, a prati ih febrilno stanje.

Zaraženim područjem, prema ovome Zakonu, smatra se područje na kojem postoji jedan izvor ili više izvora zaraze i na kojem postoje uvjeti za nastanak i širenje zaraze.

Ugroženim područjem, prema ovome Zakonu, smatra se područje na koje se može prenijeti zarazna bolest sa zaraženog područja i na kojem postoje uvjeti za širenje zaraze.

Ministar nadležan za zdravstvo (u daljnjem tekstu: ministar), na prijedlog Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, posebnom odlukom proglašava epidemiju zarazne bolesti ili opasnost od epidemije zarazne bolesti te određuje zaraženo, odnosno ugroženo područje.

Članak 3.

Listu zaraznih bolesti čije je sprečavanje i suzbijanje od interesa za Republiku Hrvatsku donosi ministar.

Ako se pojavi opasnost od zarazne bolesti koja nije određena Listom zaraznih bolesti iz stavka 1. ovoga članka, a koja može ugroziti pučanstvo Republike Hrvatske, ministar može odrediti da se i na tu zaraznu bolest primjenjuju mjere određene ovim Zakonom kao i druge potrebne mjere.

U slučaju opasnosti od zarazne bolesti koja nije određena Listom zaraznih bolesti iz stavka 1. ovoga članka, a koja u većoj mjeri može ugroziti pučanstvo Republike Hrvatske, Vlada Republike Hrvatske na prijedlog ministra može takvu bolest proglasiti zaraznom bolešću čije je sprečavanje i suzbijanje od interesa za Republiku Hrvatsku, kao i odrediti odgovarajuće mjere, uvjete, način provođenja, izvršitelje te sredstva za provođenje.

U slučaju proglašenja epidemije zarazne bolesti ili opasnosti od epidemije zarazne bolesti sukladno odredbi članka 2. stavka 4. ovoga Zakona ili ako je opasnost od epidemije ili pandemije zarazne bolesti proglasila Svjetska zdravstvena organizacija ili nadležno tijelo Europske unije Vlada Republike Hrvatske jeovlaštena na prijedlog ministra utvrditi bitan interes Republike Hrvatske za nabavu roba, usluga i radova u cilju sprečavanja i suzbijanja te zarazne bolesti.

Članak 12.

Posebne mjere za sprečavanje i suzbijanje zaraznih bolesti su:

1. rano otkrivanje izvora zaraze i putova prenošenja zaraze,
  2. laboratorijsko ispitivanje uzročnika zarazne bolesti, odnosno epidemije zarazne bolesti,
  3. prijavljivanje,
  4. prijevoz, izolacija i liječenje oboljelih,
  5. provođenje preventivne i obvezne preventivne dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije,
  6. zdravstveni nadzor nad kliconošama, zaposlenim i drugim osobama,
  7. zdravstveni odgoj osoba,
  8. imunizacija, seroprofilaksa i kemoprofilaksa i
  9. informiranje zdravstvenih radnika i pučanstva.
1. Rano otkrivanje izvora zaraze i putova prenošenja zaraze

Članak 13.

Radi ranog otkrivanja izvora zaraze i putova prenošenja zaraze, obavlja se:

- 1) epidemiološko-terenski izvid,
- 2) epidemiološko ispitivanje, uključujući anketiranje:
  - a) pri pojavi pojedinačnog slučaja Brill-Zinsserove bolesti, bruceloze, enterokolitisa uzrokovanog E.coli 0157, tuberkuloze, hemoragijske groznice s bubrežnim sindromom, virusne žutice, bjesnoće, malarije, ospica, meningokokne bolesti, Q groznice, sindroma stečenog nedostatka imuniteta, nosilaštva HIV antitijela, trbušnog tifusa, paratifusa, pjegavca, povratne groznice, dječje paralize, akutne mlohove paralize, kongenitalne rubeolarne embriopatije, difterije, gonoreje, sifilisa, crnog prišta, lepre, tularemije, trihineloze, legionarske bolesti, lišmanijaze, ornitioze-psitakoze, botulizma, Creutzfeldt- Jakobove bolesti (CJ i vCJ), salmoneloze, dizenterije, SARS-a, i drugih bolesti prema epidemiološkoj indikaciji,
  - b) pri pojavi ili opasnosti od pojave kolere, kuge i virusnih hemoragijskih groznica,
  - c) pri pojavi epidemije zaraznih bolesti.
- 3) zdravstveni pregledi osoba koje su preboljele trbušni tifus, virusnu žuticu tipa B i C, a po epidemiološkim indikacijama i po preboljeloj dizenteriji i salmonelozi,
- 4) zdravstveni pregled osoba za koje se sumnja da su oboljele ili da nose klice (kliconoše) zaraznih bolesti iz točke 2. ovoga članka ili drugih zaraznih bolesti,
- 5) epidemiološko ispitivanje i zdravstveni pregled osoba koje su oboljele ili se sumnja da boluju od zaraznih bolesti nepoznatog uzročnika,
- 6) ispitivanje krvi davatelja te stanica, tkiva, organa za presađivanje i sjemenske tekućine na prisutnost biljega zaraznih bolesti.

Radi ranog otkrivanja izvora zaraze i putova prenošenja zaraze poslove iz stavka 1. točke 1.-5. ovoga članka obavljaju nadležni zavodi za javno zdravstvo, koji moraju osigurati trajnu pripravnost doktora medicine, specijalista epidemiologije, kao i sredstva za materijalne rashode i naknadu za obavljanje pripravnosti. Poslove iz stavka 1. točke 6. ovoga članka obavljaju nadležne zdravstvene ustanove.

2. Laboratorijsko ispitivanje uzročnika zaraznih bolesti, odnosno epidemije zaraznih bolesti

Članak 14.

Laboratorijsko ispitivanje uzročnika zaraznih bolesti obavlja se kod pojave ili sumnje na pojavu sljedećih zaraznih bolesti: akutne mlohave paralize, bjesnoće, botulizma, Brill-Zinsserove bolesti, bruceloze, crnog prišta, Creutzfeldt-Jakobove bolesti (CJ i vCJ), dječje paralize, difterije, hemoragijske groznice s bubrežnim sindromom, gnojnog meningitisa, kongenitalne rubeolarne embriopatije, kapavca, kolere, krpeljnog meningoencefalitisa, kuge, legionarske bolesti, lepre, lišmanijaze, Lyme - borelioze, malarije, meningokokne bolesti, morbila, ortinoze-psitakoze, pjegavca, povratne groznice, rubeole, Q groznice, SARS-a, sepse, sifilisa, sindroma stečenog nedostatka imuniteta, trbušnog tifusa, trihineloze, tuberkuloze, tularemije, virusne žutice tipa B i C, virusnih hemoragijskih groznica i žute groznice.

Laboratorijsko ispitivanje uzročnika zaraznih bolesti obavlja se i u slučaju pojave ili opasnosti od pojave epidemije zarazne bolesti iz članka 3. stavka 1. ovoga Zakona.

Laboratorijsko ispitivanje uzročnika zaraznih bolesti obavlja se u mikrobiološkim laboratorijima pravnih i fizičkih osoba koje obavljaju zdravstvenu djelatnost.

Laboratorijsko ispitivanje uzročnika epidemija zaraznih bolesti obavlja se u mikrobiološkim laboratorijima nadležnih zavoda za javno zdravstvo.

Potvrda laboratorijskih ispitivanja obavljenih u pravnim osobama koje obavljaju zdravstvenu djelatnost obavlja se u mikrobiološkim laboratorijima Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo kod sljedećih zaraznih bolesti: akutne mlohave paralize, amebijaze, antraksa, bjesnoće, Brill-Zinsserove bolesti, bruceloze, difterije, dječje paralize, gripe, kongenitalne rubeolarne embriopatije, kolere, krpeljnog meningocefalitisa, kuge, legionarske bolesti, lišmanijaze, malarije, meningokokne bolesti, ortinoze-psitakoze, ospica, pjegavca, povratne groznice, Q groznice, salmoneloze (osim *S. enteritidis* i *S. typhimurium*), SARS-a, trbušnog tifusa, tuberkuloze (ako je uzrokovana rezistentnim sojem), virusnih hemoragijskih groznica i žute groznice, te kod onih bolesti gdje je potvrda od posebnoga epidemiološkog interesa.

U slučaju HIV infekcije, provjera (verifikacija) obavlja se u Klinici za infektivne bolesti »Dr. Fran Mihaljević« Zagreb.

Dijagnostika rijetkih, teško uzgojivih i opasnih uzročnika zaraznih bolesti obavlja se u mikrobiološkim laboratorijima Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo.

Na prijedlog Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, ministar rješenjem određuje mikrobiološke laboratorije pravnih i fizičkih osoba koje obavljaju zdravstvenu djelatnost, a koje mogu obavljati laboratorijsko ispitivanje uzročnika zaraznih bolesti, odnosno epidemije zaraznih bolesti.

Rješenje iz stavka 8. ovoga članka objavljuje se u »Narodnim novinama«.

Članak 16.

Obvezi prijavljivanja zaraznih bolesti podliježu:

- 1) svako oboljenje ili smrt od zarazne bolesti iz članka 3. stavka 1. i 3. ovoga Zakona,
- 2) svaka sumnja na oboljenje od Brill-Zinsserove bolesti, kolere, kuge, pjegavca, žute

- groznice ili virusnih hemoragijskih groznica i SARS-a,
- 3) svaka epidemija zarazne bolesti iz članka 3. stavka 1. i 3. ovoga Zakona,
  - 4) epidemije drugih zaraznih bolesti iz članka 3. stavka 2. ovoga Zakona,
  - 5) svako izlučivanje klica trbušnog tifusa,
  - 6) svako nošenje antigena virusne žutice tipa B i C i antitijela na virus sindroma stečenog nedostatka imuniteta i
  - 7) svaki neuobičajeni događaj koji može ukazivati na zlouporabu biološkog agensa ili epidemiju nepoznatog uzroka.

Pravna osoba koja obavlja zdravstvenu djelatnost i privatni zdravstveni radnici, prema mjestu nastanka zarazne bolesti prijavu podnose nadležnom zavodu za javno zdravstvo županije, odnosno Grada Zagreba i istodobno Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo.

Doktor medicine ili drugi zdravstveni radnik koji utvrdi oboljenje, sumnju na oboljenje ili smrt od zarazne bolesti iz stavka 1. ovoga članka, a nije u službi na radnom mjestu, obvezan je o tome bez odgode izvijestiti najbliži zavod za javno zdravstvo županije, odnosno Grada Zagreba, a taj zavod Hrvatski zavod za javno zdravstvo.

4. Prijevoz, izolacija i liječenje oboljelih

Članak 20.

Osobe za koje se utvrdi da boluju od Brill-Zinsserove bolesti, sifilisa u zaraznom stadiju, meningokokne bolesti, gube, kolere, kuge, virusnih hemoragijskih groznica, dječje paralize, difterije, pjegavca, povratne groznice, trbušnog tifusa, bruceloze, malarije, bjesnoće, tuberkuloze u zaraznom stadiju, SARS-a i crnog prišta te osobe za koje se sumnja da boluju od kolere, kuge ili virusnih hemoragijskih groznica, mogu se prevoziti samo odgovarajućim sanitetskim prijevoznim sredstvom i uz uvjete koji onemogućavaju širenje zaraze.

Članak 21.

Osobe za koje se utvrdi da su oboljele ili za koje se sumnja da boluju od zaraznih bolesti iz članka 20. ovoga Zakona, obvezno se izoliraju i liječe u zdravstvenim ustanovama koje imaju osigurane uvjete za izolaciju i liječenje oboljelih od zaraznih bolesti.

Osobe oboljele od drugih zaraznih bolesti, izoliraju se i liječe u stanu, ako za to postoje uvjeti prema procjeni doktora opće (obiteljske) medicine, odnosno u zdravstvenoj ustanovi.

Članak 26.

Zdravstveni nadzor provodi se nad osobama:

1. koje obavljaju poslove, odnosno sudjeluju u proizvodnji, prometu i usluživanju hrane ili opskrbi stanovništva vodom za ljudsku potrošnju, a koji na svojim radnim mjestima dolaze u neposredan dodir s hranom, odnosno vodom za ljudsku potrošnju,
2. koje obavljaju poslove, odnosno sudjeluju u proizvodnji, prometu kozmetičkih proizvoda, a koji na svojim radnim mjestima dolaze u neposredan dodir s kozmetičkim proizvodima,

3. koje obavljaju poslove, odnosno sudjeluju u obavljanju poslova smještaja, njege i odgoja dojenčadi i predškolske djece,
4. koje rade na porođajnim i dječjim odjelima zdravstvenih ustanova,
5. koje se u pravnim osobama, odnosno kod fizičkih osoba koje samostalno obavljaju djelatnost pružanjem higijenske njege pučanstvu (javna kupališta, »wellness« centri, kozmetički saloni, brijačnice, frizerski saloni, saloni za masažu, saloni za manikuru, pedikuru i sl.), kao i one osobe koje rade na poslovima unošenja boja i stranih tijela u kožu i sluznice,
6. koje izlučuju klice trbušnog tifusa,
7. za koje se sumnja da su kliconoše drugih zaraznih bolesti prema epidemiološkoj indikaciji,
8. koje u Republiku Hrvatsku dolaze iz država u kojima postoji bolest malarije, kolere, virusnih hemoragijskih groznica ili drugih bolesti određenim međunarodnim ugovorom kojeg je Republika Hrvatska stranka,
9. koje dolaze u Republiku Hrvatsku kao tražitelji međunarodne zaštite, azilanti i osobe pod supsidijarnom ili privremenom zaštitom,
10. strancima koji u Republiku Hrvatsku dolaze na školovanje, stručno usavršavanje ili privremeni rad, kao i članovi njihovih obitelji koji zajedno s njima dolaze u Republiku Hrvatsku.

Iznimno od stavka 1. ovoga članka, zdravstvenom nadzoru ne podliježu:

1. osobe koje obavljaju poslove, odnosno sudjeluju u proizvodnji i prometu hrane, a koje u tijeku svog rada na tim poslovima dolaze u dodir isključivo sa zapakiranom hranom,
2. osobe koje obavljaju poslove, odnosno sudjeluju u proizvodnji i prometu kozmetičkih proizvoda, a koje tijekom svoga rada na tim poslovima dolaze u dodir isključivo sa zapakiranim kozmetičkim proizvodima.

Članak 47.

Radi zaštite pučanstva Republike Hrvatske od unošenja kolere, kuge, virusnih hemoragijskih groznica, žute groznice i drugih zaraznih bolesti, poduzimaju se mjere određene ovim Zakonom te međunarodnim ugovorima kojih je Republika Hrvatska stranka.

Radi sprečavanja i suzbijanja zaraznih bolesti iz stavka 1. ovoga članka, na prijedlog Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo ministar može narediti posebne sigurnosne mjere za zaštitu pučanstva od zaraznih bolesti:

1. provođenje obvezne protuepidemijske dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije,
2. osnivanje karantene,
3. zabranu putovanja u državu u kojoj postoji epidemija bolesti iz stavka 1. ovoga članka,

4. zabranu kretanja osoba, odnosno ograničenje kretanja u zaraženim ili neposredno ugroženim područjima,

5. ograničenje ili zabranu prometa pojedinih vrsta robe i proizvoda,

6. obvezno sudjelovanje zdravstvenih ustanova i drugih pravnih osoba, privatnih zdravstvenih radnika i fizičkih osoba u suzbijanju bolesti,

7. zabranu uporabe objekata, opreme i prijevoznih sredstava,

8. druge potrebne mjere.

U slučajevima iz stavka 1. ovoga članka ministar može predložiti i zabranu ulaska u Republiku Hrvatsku osobama koje dolaze iz područja na kojima postoji epidemija zaraznih bolesti, a nemaju valjanu potvrdu o cijepljenju ili kada to zahtijeva javno-zdravstveni interes.

Radi provođenja sigurnosne mjere za zaštitu pučanstva od zaraznih bolesti osobama iz stavka 2. točke 4. ovoga članka pripada naknada.

Iznos naknade kao i mjerila za određivanje naknade iz stavka 4. ovoga članka određuje ministar uz suglasnost ministra nadležnog za financije.

Članak 49.

Nadležni sanitarni inspektor Državnog inspektorata naređuje obveznu protuepidemijsku dezinfekciju prilikom pojave kolere, kuge, virusnih hemoragijskih groznica, bjesnoće, difterije, trbušnog tifusa, dječje paralize, dizenterije, virusne žutice tipa A, SARS-a i legionarske bolesti te drugih zaraznih bolesti ako postoje epidemiološke indikacije.

Obvezna protuepidemijska dezinfekcija obavlja se tijekom bolesti, odnosno kliconoštva (dezinfekcija u tijeku) ili nakon ozdravljenja, odnosno smrti bolesnika ili kliconoše (završna dezinfekcija), a obuhvaća:

- lučevine i izlučine bolesnika ili kliconoše,

- osobne i druge predmete iz okoline bolesnika ili kliconoše,

- stambene i druge prostorije u kojima boravi ili je boravio bolesnik ili kliconoša te uređaje i sustave koji su put prijenosa i mjesto razmnožavanja uzročnika,

- prijevozna sredstva kojima je prevezen bolesnik ili kliconoša, odnosno osoba umrla od određene zarazne bolesti.

Članak 59.

Pogreb i prijenos umrlih osoba koje nisu bile pokopane, a umrle su od crnog prišta, difterije, kolere, kuge, trbušnog tifusa, virusnih hemoragijskih groznica (Ebola, Lassa i Marburg, denge), žute groznice i vCJ i drugih zaraznih bolesti iz članka 3. stavka 2. ovoga Zakona može se obaviti samo pod uvjetima i na način koji su određeni pravilnikom iz članka 65. ovoga Zakona.

Prijenos i prijevoz umrlih osoba iz stavka 1. ovoga članka obavlja se na području Republike Hrvatske ili iz Republike Hrvatske u inozemstvo, na temelju rješenja i sprovednice, koju izdaje sanitarni inspektor Državnog inspektorata nadležan prema mjestu smrti tih osoba.

Rješenje i sprovednicu za prijevoz umrlih osoba u inozemstvo izdaje sanitarni inspektor Državnog inspektorata iz stavka 2. ovoga članka uz prethodnu suglasnost nadležnog tijela za unutarnje poslove.

Članak 68.

U obavljanju sanitarno-inspekcijskog nadzora na granici, granični sanitarni inspektor Državnog inspektorata ima pravo i obvezu:

1. narediti zdravstveni pregled osoba radi utvrđivanja postojanja zaraznih bolesti,
2. narediti stavljanje u karantenu osoba iz članka 55. ovoga Zakona,
3. narediti obavljanje obvezne preventivne deratizacije, dezinfekcije i dezinsekcije,
4. narediti obavljanje obvezne protuepidemijske deratizacije, dezinfekcije i dezinsekcije,
5. narediti ispitivanje učinkovitosti provedbe deratizacije, dezinfekcije i dezinsekcije,
6. narediti poduzimanje drugih propisanih sanitarno-tehničkih i higijenskih mjera protiv zaraznih bolesti, u skladu s ovim Zakonom i obvezama preuzetim međunarodnim ugovorima.

Članak 69.

Nadzor nad provedbom mjera za zaštitu pučanstva od zaraznih bolesti, obavljaju nadležni sanitarni inspektori Državnog inspektorata.

U provedbi nadzora, nadležni sanitarni inspektori Državnog inspektorata ovlašteni su:

1. zabraniti kretanje osobama za koje se utvrdi ili sumnja da boluju od određenih zaraznih bolesti,
2. zabraniti okupljanje osoba u školama, kinematografima, javnim lokalima te na drugim javnim mjestima, do prestanka opasnosti od epidemije zaraznih bolesti određenih ovim Zakonom,
3. narediti izolaciju i liječenje osoba oboljelih od zaraznih bolesti određenih ovim Zakonom,
4. osobama koje su oboljele od određenih zaraznih bolesti te kliconošama određenih zaraznih bolesti, zabraniti rad na određenim radnim mjestima, odnosno mjestima na kojima mogu ugroziti zdravlje drugih osoba,
5. narediti udaljenje oboljelih osoba s određenih radnih mjesta,
6. zabraniti rad osobama koje nisu podvrgnute propisanim zdravstvenim pregledima,
7. narediti zdravstveni pregled osoba i materijala za laboratorijsko ispitivanje radi utvrđivanja zaraznih bolesti propisanih ovim Zakonom,
8. zabraniti rad osobama koje nemaju potrebna znanja o zdravstvenoj ispravnosti hrane i osobnoj higijeni,
9. narediti provedbu zdravstvenog odgoja osobama iz članka 37. ovoga Zakona,

10. narediti obavljanje općih, posebnih, sigurnosnih i drugih mjera,
11. zabraniti obavljanje opće, posebne i sigurnosne dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije, zdravstvenoj ustanovi, odnosno drugoj pravnoj osobi, ako ne udovoljavaju propisanim uvjetima, odnosno ako obavljaju tu djelatnost bez ovlaštenja ministra ili ako je obavljaju na nepropisan način,
12. narediti obavljanje povremenih zdravstvenih pregleda,
13. narediti cijepljenje protiv zaraznih bolesti osoba koje su profesionalno izložene riziku,
14. narediti ispitivanje učinkovitosti provedbe dezinfekcije (mikrobiološke čistoće) u objektima za proizvodnju i promet hranom,
15. narediti da se poduzmu i druge propisane mjere za zaštitu pučanstva od zaraznih bolesti.

Članak 73.

U okviru zaštite pučanstva od kolere, malarije, kuge, virusnih hemoragijskih groznica, žute groznice, SARS-a i zaraznih bolesti čiji je uzročnik nepoznat, Republika Hrvatska osigurava sredstva za:

1. obavljanje sanitarno-inspekcijskog nadzora na granici i za provedbu mjera u svezi s obavljanjem tog nadzora,
2. zdravstvene preglede stranaca i državljana Republike Hrvatske pri ulasku u Republiku Hrvatsku,
3. naknadu troškova sudjelovanja u provedbi mjera iz članka 55. stavka 3. ovoga Zakona.

Članak 79.

Za svaku povredu odredaba ovoga Zakona, sanitarni inspektor Državnog inspektorata na licu mjestu naplatit će novčanu kaznu u iznosu od 1.000,00 kuna.